

Reviderad samverkansöverenskommelse

1. Bakgrund

Stockholm stad har genom ett avtal med Polisen region Stockholm "Avtalet", åtagit sig att med tillämpning av avtalets bestämmelser och de skyldigheter som följer för Stockholm stad att upprätta samverkansöverenskommelse jämte bilagor som närmare i detalj reglerar villkor och åtaganden för samverkan.

Avtalet som reglerar innehållet i denna samverkansöverenskommelse, framgår av bilaga 1.

Parterna reviderar överenskommelsen enligt vad som framkommer i bilagorna 3, 4 och 5. Revideringen träder i kraft 1 februari 2019.

2. Parter och Överenskommelsens omfattning

Norrmalms stadsdelsförvaltning org nr 212000-0142, Box 3128, 103 62
Stockholm "**Kommunen**"

och

Lokalpolisområde Norrmalm region Stockholm Polisområde City, org nr 202100-0076,
106 75 Stockholm, "**Polisen**",

gemensamt "**Parterna**",

har dag som nedan ingått följande samverkansöverenskommelse, "**Överenskommelse**".
Överenskommelsen reglerar villkor och förutsättningar för samverkan inom Norrmalms stadsdelsnämnd.

Kontaktperson till Parterna enligt punkten 2. Kontaktuppgifter framgår av bilaga 2.

3. Bilagor

Nedan angivna handlingar ligger till grund för parternas åtaganden enligt överenskommelsen:

1. Samverkansavtal
2. Kontaktuppgifter till parternas kontaktpersoner/samordnare
3. Gemensam lokal lägesbild
4. Åtgärdsplaner inklusive samverkansforum
5. Samverkansstruktur
6. Uppföljningsplan
7. Kommunikationsplan

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A289.753/2018

Norrmalms stadsdelsförvaltning: 2019/29-1.2.5.

4. Tid

Reviderad överenskommelse löper från och med 2019-02-01 till och med 2019-05-19. Överenskommelsen kan förlängas med två (2) år i taget efter samråd mellan Parterna och under förutsättning att Avsiktsförklaringen är giltig. Samråd ska ha skett senast sex (6) månader före överenskommelsens utgång.

5. Chefssamråd

Parterna ska organisera samverkan genom att ha ett forum för att behandla strategiska och operativa frågor, **"Chefssamrådet"**.

I chefssamrådet ska följande funktioner ingå:

Beslutsfattare:

- Lokalpolisområdets chef
- Norrmalms stadsdelsdirektör

Föredragande

- Kommunpolis för Lokalpolisområde Norrmalm
- Trygghets- och säkerhetssamordnare för Norrmalms stadsdelsnämnd
- Stadsdelsförvaltningens avdelningschefer eller motsvarande adjungerande

Ansvariga för forum enligt punkten 6 samt Norrmalms stadsdelsförvaltnings avdelningschefer adjungeras till chefssamrådets sammanträden vid behov.

Chefssamrådets ordförandeskap ska vartannat sammanträde alternera mellan lokalpolisområdets chef och Norrmalms stadsdelsdirektör. Chefssamrådet ska sammanträda minst en (1) gång varje halvår för att följa upp samverkan enligt överenskommelsen och besluta i frågor som erfordras för överenskommelsens tillämpning.

6. Samverkansforum

Parterna ska, för varje prioriterat samverkansområde, organisera ett forum med operativt ansvar för samverkansområdet, **"Samverkansforum"**. Funktionen som ska ingå i samverkansforum, ordförandeskap (ansvarig/sammankallande) och med vilken frekvens samverkansforum ska sammanträda framgår av respektive samverkansområdes åtgärdsplan, [bilaga 4](#).

7. Samordnare

Norrmalms stadsdelsförvaltnings trygghets- och säkerhetssamordnare samt Lokalpolisområde Norrmalms kommunpolis med ansvar för Norrmalms stadsdelsområde ska utgöra parternas samordnare för samverkan enligt överenskommelsen, **"Samordnarna"**.

Samordnarna ska ha följande uppdrag:

- kartläggning av lokal lägesbild enligt punkten 8,
- samordning av kontakter mellan samverkansgrupper,
- beredning av underlag från samverkansgrupper,
- beredning av chefssamrådets sammanträden,
- föredragning av ärenden vid chefssamrådets sammanträden och
- uppföljning av samverkansöverenskommelsen enligt uppföljningsplan, bilaga 6

Parterna åtar sig att säkerställa att samordnarna kan avsätta tillräcklig tid för uppdraget.

8. Gemensam lokal lägesbild och prioriterade samverkansområden

Samordnarna har gemensamt kartlagt den lokala lägesbild som ligger till grund för överenskommelsen, bilaga 3.

Till den gemensamma lokala lägesbilden har följande underlag använts:

- Statistik från Stockholms stads medborgarundersökning 2017 och trygghetsmätning 2017
- Perspektiv från civilsamhället
- Perspektiv från medarbetare inom Norrmalms stadsdelsförvaltning och andra förvaltningar i staden som verkar i lokalsamhället
- Statistik från Polismyndighetens olika datasystem så som RAR, Status och Storm
- Medborgardialoger
- Medarbetardialoger
- Underrättelsetjänst

9. Uppdateringar, ändringar och tillägg

Den lokala lägesbilden ska uppdateras minst en (1) gång varje halvår och biläggas överenskommelsen.

Åtgärdsplaner ska uppdateras om det är påkallat med anledning av beslut om ändring av parternas prioriterade samverkansområden och i enlighet med detta.

Uppdateringar enligt första och andra stycket ska alltid underställas chefssamrådet för beslut. Beslutet ska dokumenteras skriftligen för att äga giltighet. Den uppdaterade bilagan ska dateras och tillfogas överenskommelsen.

Övriga ändringar av och tillägg ska avfattas skriftligen och undertecknas av parterna för att äga giltighet.

10. Information

Det ankommer på respektive part att till den andra parten lämna information om händelser eller åtgärder i den verksamhet som omfattas av överenskommelsen och dess bilagor om dessa händelser kan antas ha väsentlig betydelse för överenskommelsen eller dess bilagor. Information enligt denna bestämmelse ska delges den andra partens kontaktperson så snart det är möjligt.

Överenskommelsen har upprättats i två (2) likalydande exemplar varav parterna erhållit var sitt.

Ort och datum

Ort och datum

Peter Ågren
Lokalpolisområdeschef

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör Norrmalm

Bilaga 3 Gemensam lokal lägesbild

Gemensam lokal lägesbild

**Lokalt polisområde Norrmalm
Norrmalms stadsdelsförvaltning**

Lokal lägesbild

INNEHÅLL

1	INLEDNING	3
1.1	Syfte och bakgrund.....	3
1.2	Metod	3
2	LOKALPOLISOMRÅDE NORRMALM	3
3	OMRÅDESAKTA FÖR NORRMALMS STADSDELSOMRÅDE.....	4
4	BROTTLIGHET.....	5
4.1	Anmällda brott totalt	5
4.2	Våld i offentlig miljö.....	6
4.3	Fickstöld	7
4.4	Narkotikabrott	8
4.5	Personrån.....	9
4.6	Våldsbejakande extremism.....	10
4.6.1	Lokal lägesbild avseende våldsbejakande extremism	10
4.6.2	Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism.....	10
5	TRYGGHET	11
5.1	Medborgardialog via enkäter.....	11
5.2	Medborgardialog via inkomna synpunkter.....	13
5.3	Medarbetardialog	13
5.4	Offentlig plats.....	14
5.5	Sveavägen	15
5.6	Johannes Kyrka	15
5.7	Observatorielunden	15
5.8	Klaraområdet	17
6	PRIORITERADE OMRÅDEN.....	19
6.1	Ungdomar och trygghet.....	19
6.2	Ungdomar och brottslighet.....	21
6.3	Organiserad brottslighet och brottsoffer.....	23
6.3.1	Krogar.....	23
6.3.2	Prostitution.....	24
7	SAMMANFATTANDE ANALYS OCH VAL AV PRIORITERADE OMRÅDEN I DEN LOKALA SAMVERKANSÖVERENSKOMMELSEN.....	24
7.1	Klara.....	25
7.2	Social prevention Ungdomar.....	25
7.3	Trygg offentlig plats.....	26
7.4	Tillämpade brottskoder i statistik från BRÅ	26

1 Inledning

1.1 Syfte och bakgrund

Norrmalms stadsdelsförvaltning och Lokalpolisområde Norrmalm har tecknat en samverkansöverenskommelse. Syftet med överenskommelsen är att tillsammans arbeta för att förebygga brottslighet och öka tryggheten inom stadsdelsområdet.

Överenskommelsen innehåller en lägesbild. Utifrån lägesbilden bedöms vilka frågor som bör hanteras i syfte att uppnå den övergripande målbilden att minska brottsligheten och öka tryggheten.

1.2 Metod

En gemensam lägesbild togs för första gången fram våren 2015. Den byggde ursprungligen på två separata lägesbilder, en från respektive myndighet. Den gemensamma lägesbilden har sedan dess uppdaterats varje halvår. Detta är den fjärde uppdateringen. Nytt i denna lägesbild är en sammanfattande analys av lägesbilden i syfte att förtydliga val av prioriterade områden och åtgärder.

Lägesbilden bygger på:

1. Medborgares bild av vad som skapar otrygghet och vilka problem de upplever i sitt närområde.
2. Dialoger med grupper och föreningar ur civilsamhället.
3. Dialog med stadsdelsnämndens pensionärsråd och funktionshinderråd.
4. Medarbetarna inom polisens bild av utmaningar i området och synen på prioritering av problemen.
5. Perspektiv från medarbetare inom Norrmalms stadsdelsförvaltning och nyckelpersoner från socialförvaltningen och trafikkontoret.
6. Samverkansparternas bild och en beskrivning av möjliga beröringspunkter, övergripande bild av brottsligheten och avvikelser
7. Fördjupad bild genom statistik och orsaksanalys av de tydligaste problemen.
8. Statistik från enkätundersökningar, bland annat Stockholms stads trygghetsmätning, Stockholms stads årliga medborgarundersökning och Stockholmsenkäten.

2 Lokalpolisområde Norrmalm

Sedan 2015 består Polismyndigheten i Sverige av 7 regioner med huvudorter där Region Stockholm omfattar fyra Polisområden; Stockholm Nord, Stockholm City, Stockholm Syd samt Gotland. Dessa Polisområden är därefter indelade i lokalpolisområden, vilka är 19 till antalet för hela Region Stockholm. Lokalpolisområde Norrmalm omfattar stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm samt Lidingö Stad.

3 Områdesfakta för Norrmalms stadsdelsområde

Karta över Norrmalms stadsdelsområde

Norrmalms stadsdelsnämnd har 70 000 invånare och kommer växa ytterligare till drygt 75 000 invånare 2020 och 77 500 invånare 2026.¹ Norrmalms stadsdelsområde omfattar fem stadsdelar Vasastan, Norrmalm, Skeppsholmen, Hagastaden samt en mindre del av Östermalm. Statistiken för stadsdelsområdet är uppdelad i nio mindre geografiska områden Västra Matteus, Östra Matteus, Gustav Vasa, Jakob, Klara, Södra Johannes, Norra Johannes, Södra Adolf Fredrik och Norra Adolf Fredrik.

Boendeformen är främst flerfamiljshus. Ägandeformen är 67,2 % bostadsrätter, 27,5 % hyresrätter och 5,3 % allmännyttan². Andelen allmännyttan är låg i förhållande till staden i övrigt.

Hälsa och välbefinnande kan bland annat beskrivas med antal ohälsodagar. Ohälsotalen (snitt på antal ohälsodagar) för de boende inom Norrmalms stadsdelsområde är låga. Förväntad livslängd är hög.

Andelen öppet arbetslösa är låg (1,4 %)³ och andelen med behov av ekonomiskt bistånd är tillsammans med Östermalm och Kungsholmen lägst i staden. Medelinkomsten inom stadsdelsområdet är näst efter Östermalm högst inom staden. Andelen med eftergymnasial utbildning är hög och andelen med lågt förtroende för myndigheter är lågt.

¹ 70 833 invånare 31 dec 2017 www.statistik.stockholm.se

² Ägarkategori per 2017 www.statistik.stockholm.se

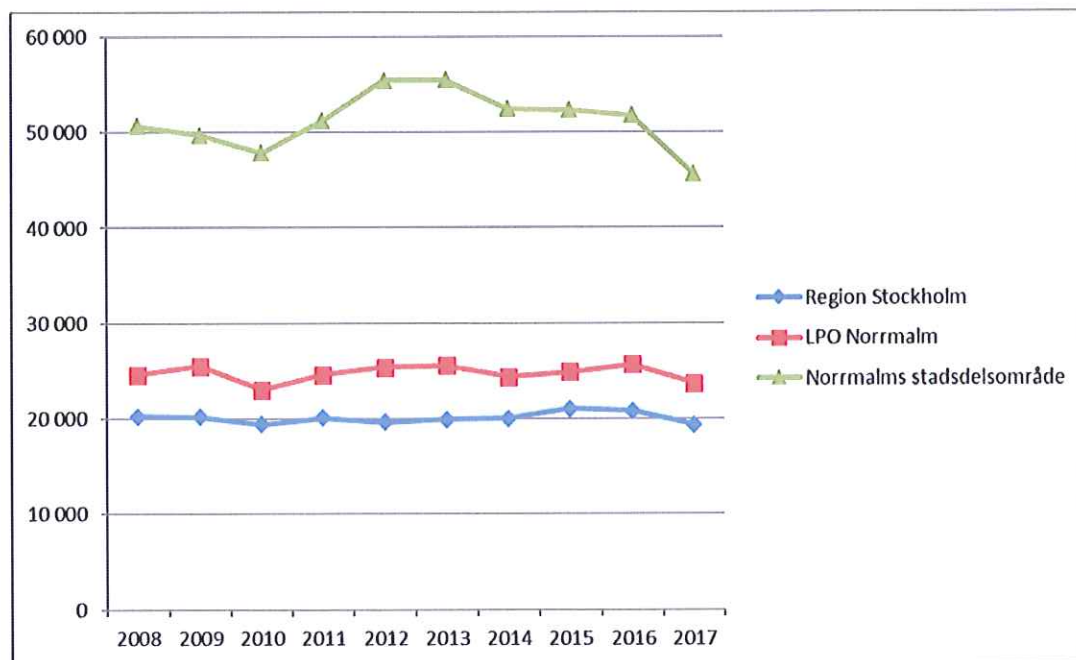
³ Öppet arbetslösa per den 31 oktober 2017 www.statistik.stockholm.se

4 Brottslighet

Statistik från brottsförebyggande rådet avser anmälda brott. Det innebär att det inom respektive brottskategori både finns ett mörkertal av icke anmälda brott, men även att anmälningsbenägenheten kan ha ökat över tid genom systemförändringar så som nya digitala anmälningsfunktioner. Statistiken är beräknad per 100 000 invånare vilket också behöver ställas i relation till den stora mängd besökare och verksamma inom stadsdelsområdet som kan utsättas för brott.

4.1 Anmälda brott totalt⁴

Anmälda brott per 100 000 invånare inom Norrmalms stadsdelsområde ligger på en genomgående högre nivå jämfört med regionen och lokalpolisområdet. Under det senaste året har antalet anmälda brott i faktiska tal minskat i stadsdelsområdet.

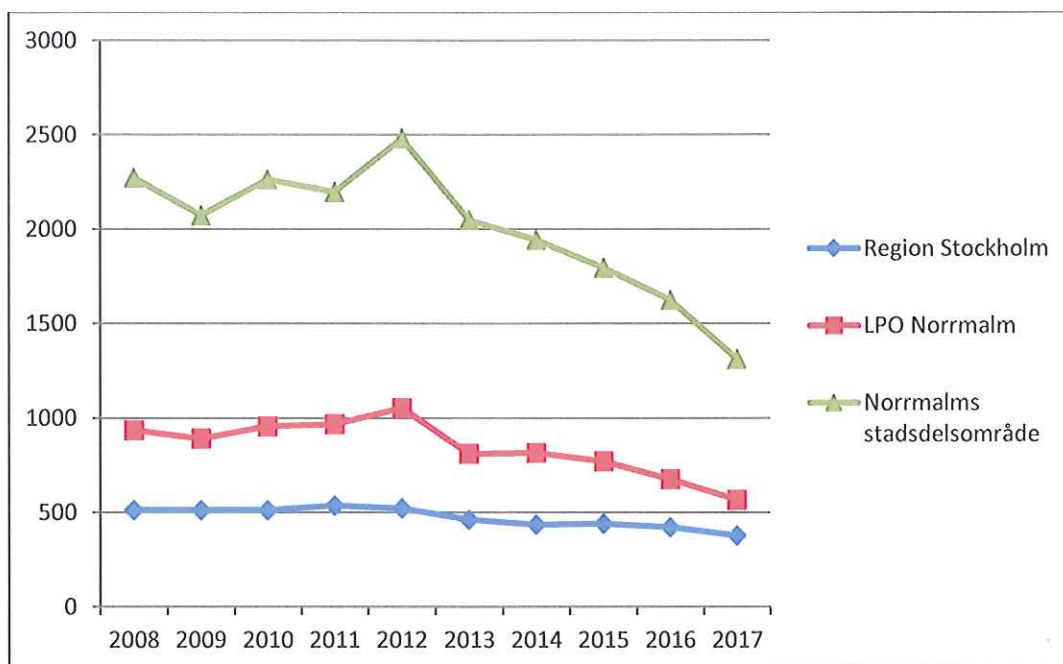
Anmälda brott per 100 000 invånare. Källa: BRÅ

Antal brott	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Region Stockholm	397 661	404 055	395 899	416 015	414 308	426 695	437 118	477 922	480 316	454 679
LPO Norrmalm	59 311	62 454	57 963	63 276	66 473	67 705	65 420	67 564	70 210	60 884
Norrmalms stadsdelsområde	32 063	32 133	31 600	34 363	37 630	37 972	36 208	36 328	36 030	31 670

⁴ Lista över vilka brottskoder som ingår i BRÅ-statistiken är samlade i lista sist i detta dokument.

4.2 Våld i offentlig miljö⁵

Anmält våld i offentlig miljö har minskat i stadsdelsområdet sedan 2012, men ligger fortsatt högre per 100 000 invånare, än i regionen och lokalpolisområdet i övrigt.

Anmällda brott per 100 000 invånare. Källa: BRÅ

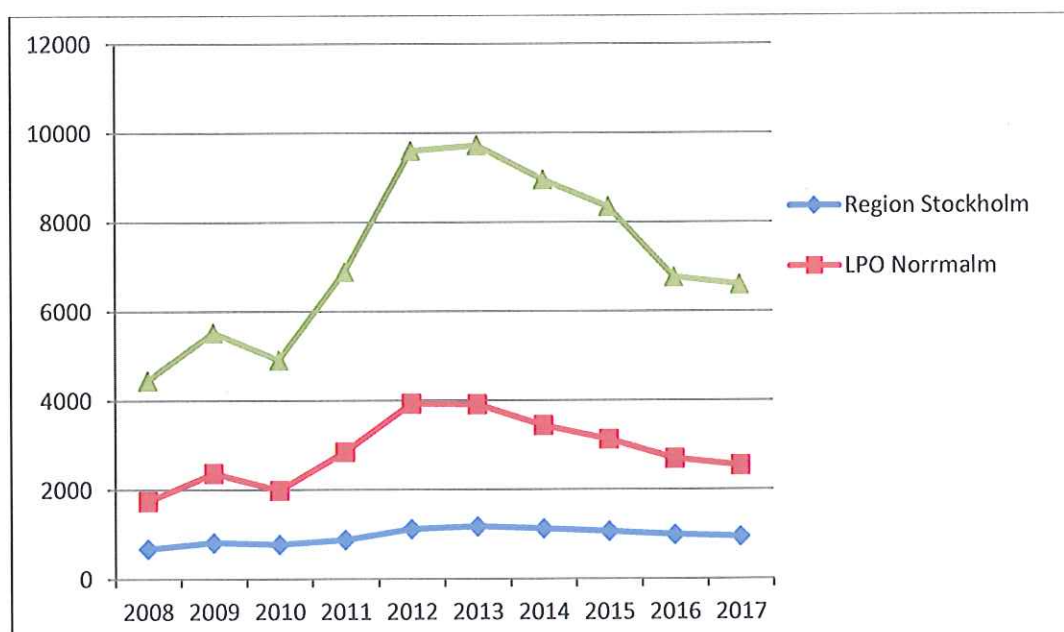
Antal brott	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Region Stockholm	10093	10232	10421	1123	11030	9918	9499	10023	9740	8907
LPO Norrmalm	2198	2099	2298	2364	2620	2059	2071	2005	1783	1513
Norrmalms stadsdelsområde	1437	1339	1492	1473	1684	1403	1341	1247	1130	912

Totalt antal anmällda brott. Källa: BRÅ

⁵ Lista över vilka brottskoder som ingår i BRÅ-statistiken är samlade i lista sist i detta dokument.

4.3 Fickstöld⁶

Antal anmälda fickstöldar har minskat sedan 2012 efter en ökning från tidigare år. Mellan 2015 och 2016 har mängden anmälda fickstöldar inom lokalpolisområdet minskat med 19 %. I reella siffror var det ca 1000 färre anmälda fickstöldar 2016 än 2015 inom stadsdelsområdet. Under 2017 har antalet fickstöldar fortsatt minska men i minskad takt. Av regionens samtliga anmälda fickstöldar sker trots detta 30 % inom lokalpolisområdet och 20, 5 % inom Norrmalms stadsdelsområde.

Anmälda brott per 100 000 invånare. Källa: BRÅ

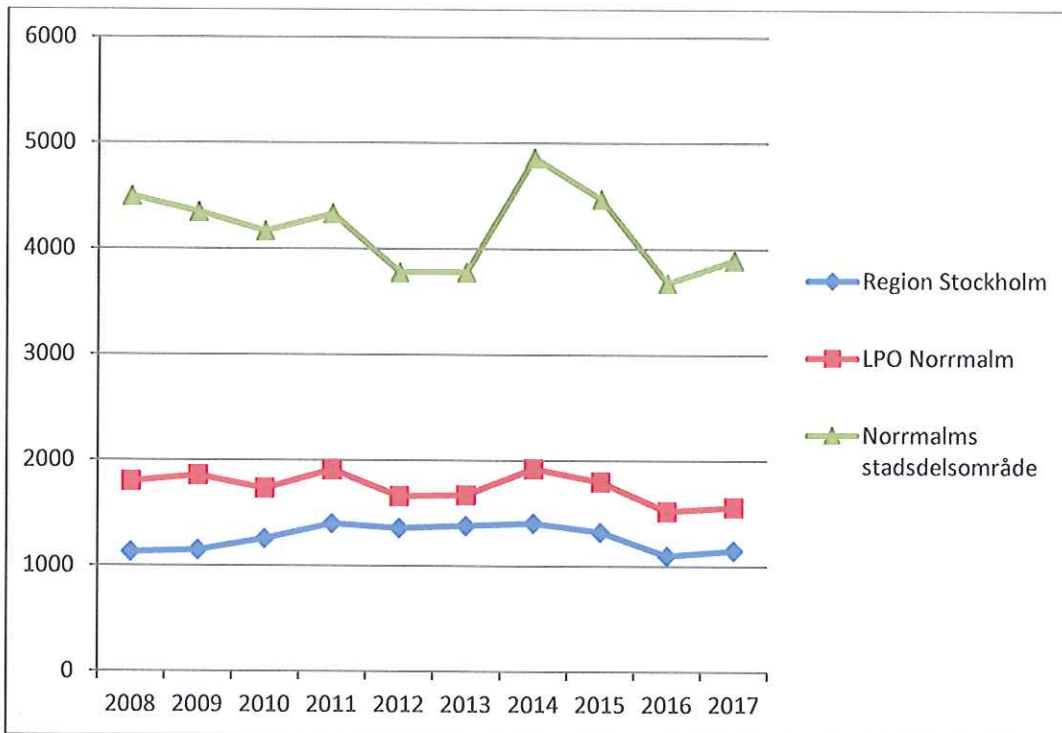
Antal brott	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Region Stockholm	13302	16321	15700	18148	23573	25249	24606	24106	22839	22190
LPO Norrmalm	4101	5593	4772	6969	9787	9951	8748	8139	7098	6793
Norrmalms stadsdelsområde	2817	3574	3244	4620	6516	6656	6175	5974	4704	4585

Antal anmälda brott. Källa: BRÅ

⁶ Lista över vilka brottskoder som ingår i BRÅ-statistiken är samlade i lista sist i detta dokument.

4.4 Narkotikabrott⁷

Andelen anmälda narkotikabrott har minskat mellan 2014 och 2016 inom stadsdelsområdet efter en ökning mellan 2013 och 2014. Andelen anmälda narkotikabrott har under 2017 ökat inom stadsdelsområdet. En möjlig koppling kan vara det intensifierade polisiära arbetet och närvaron i Klaraområdet under 2017. Sergels Torg och närliggande platser i Klaraområdet är fortsatt en arena för droghandel och utgör en öppen drogscen⁸

Anmälda brott per 100 000 invånare. Källa: BRÅ

Antal brott	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Region Stockholm	22235	22996	25586	28959	28629	29618	30648	30091	25360	26921
LPO Norrmalm	4231	4374	4163	4669	4132	4242	4884	4679	4007	4164
Norrmalms stadsdelsområde	2844	2811	2750	2906	2564	2586	3355	3104	2559	2704

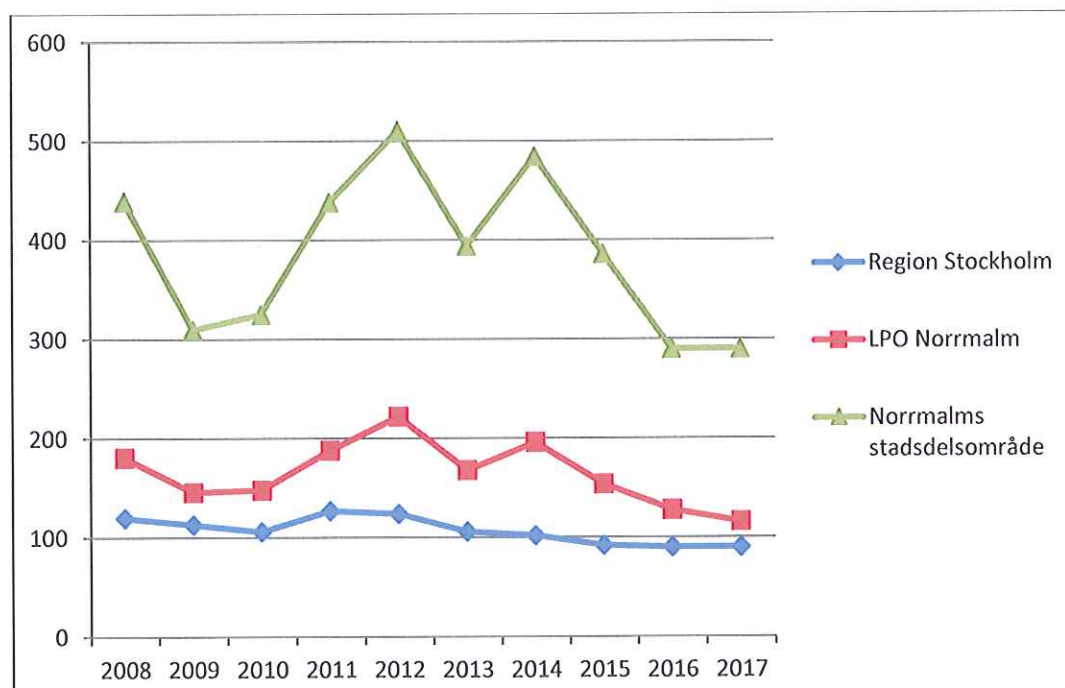
Antal anmälda brott. Källa: BRÅ

⁷ Lista över vilka brottskoder som ingår i BRÅ-statistiken är samlade i lista sist i detta dokument.

⁸ Enligt definition i METODER för lokal samverkan kring arbetet med öppna drogscener, Länsstyrelsen m.fl. 2018

4.5 Personrån⁹

Andelen anmälda personrån har inom stadsdelsområdet minskat mellan 2014 och 2016. Trots detta är andelen anmälda personrån 10 % inom stadsdelsområdet av samtliga i regionen. Under 2017 har andelen anmälda personrån inom stadsdelsområdet inte förändrats.

Anmälda brott per 100 000 invånare. Källa: BRÅ

Antal brott	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Region Stockholm	2360	2296	2166	2591	2625	2281	2277	2117	2091	2170
LPO Norrmalm	426	345	355	460	553	426	497	400	337	309
Norrmalms stadsdelsområde	278	200	214	295	347	270	334	268	203	201

Antal anmälda brott. Källa: BRÅ

⁹Lista över vilka brottscoder som ingår i BRÅ-statistiken är samlade i lista sist i detta dokument.

4.6 Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.¹⁰

För närvarande finns, i enlighet med den tidigare nationella samordnarens definition, i huvudsak tre våldsbejakande extremistiska miljöer i Sverige: den våldsbejakande högerextremistiska vit makt-miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön. Därutöver finns ensamagerande extremister som motiveras till våldshandlingar av olika ideologier, men som inte tillhör nämnda grupper eller nätverk.¹¹

4.6.1 Lokal lägesbild avseende våldsbejakande extremism

Det finns enligt polisens underrättelserapport ett fåtal individer från ovan nämnda extremistgrupper som är bosatta inom Norrmalm stadsdelsområde. Några av dessa har blivit utsatta för ideologiskt motiverade brott. Det finns ett fåtal individer som kan kopplas till gruppen våldsbejakande islamism som är folkbokförda inom Norrmalms stadsdelsområde. Att individer radikaliseras och reser till krigsområden förekommer inte i stor utsträckning inom Norrmalms stadsdelsområde.

Stadsdelsområdet har vid två tillfällen varit utsatt för våldsbejakande extremism i form av misstänkt terrordåd. Den 11 december 2010 inträffade ett bombdåd på Olof Palmes gata, respektive Bryggargatan. Explosionerna inträffade mitt i julhandeln och tusentals människor befann sig i närheten. En person hittades död efter explosionerna. Dådet utreddes av polisen som försök till terrorism och gärningsmannen beskrevs av åklagare som radikaliserad. På eftermiddagen den 7 april 2017 körde en lastbil in i en folksamling på Drottninggatan i centrala Stockholm. Fem personer avled och många skadades, varav flera svårt. Ytterligare många människor chockades. En person greps för dådet häktades på sannolika skäl misstänkt för terroristbrott genom mord. Personen dömdes i juni 2018 av Stockholms tingsrätt för terroristbrott genom fem mord.

4.6.2 Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Sedan 2017 tar Stockholm stads 14 stadsdelsnämnder fram lokala handlingsplaner mot våldsbejakande extremism. I Norrmalms stadsdelsförvaltnings handlingsplan¹³ beskrivs fenomen och aktiviteter inom stadsdelsområdet som kan kopplas till våldsbejakande extremism. Det kan till exempel vara rasistiskt klotter eller incidentrapporteringar från kommunala verksamheter inom området.

¹⁰ *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*, Regeringskansliet 2014

¹¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*, Regeringskansliet 2014

¹³ Norrmalms stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande extremism, uppdaterad april 2018, dnr 2018/149-1.1.

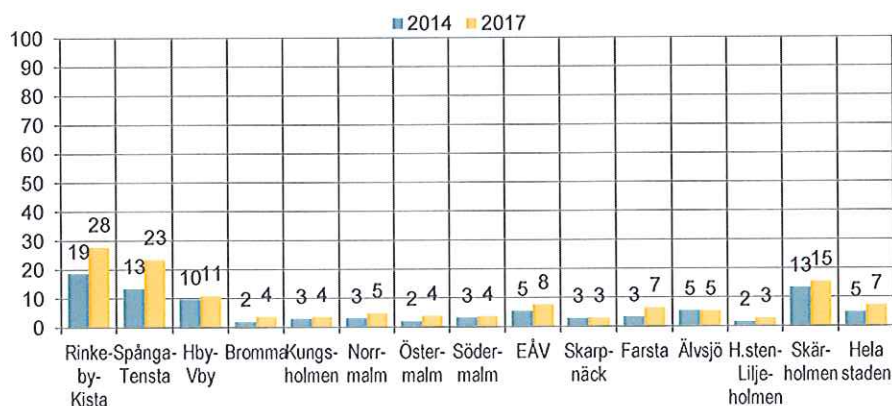
Norrmalms stadsdelsområde beskrivs i handlingsplanen sammanfattningsvis som främst en arena för individer som använder stadsdelsområdet för att uttrycka sin åsikt vid allmänna sammankomster. Varje år genomförs ett stort antal tillståndsgivna och icke tillståndsgivna demonstrationer inom stadsdelsområdet. Vid dessa demonstrationer kan individer med koppling till våldsbejakande extremism agera i det offentliga rummet och använda våld som metod. I samband med en del av dessa har bråk, oroligheter och skadegörelse ägt rum.

5 Trygghet¹⁴

5.1 Medborgardialog via enkäter

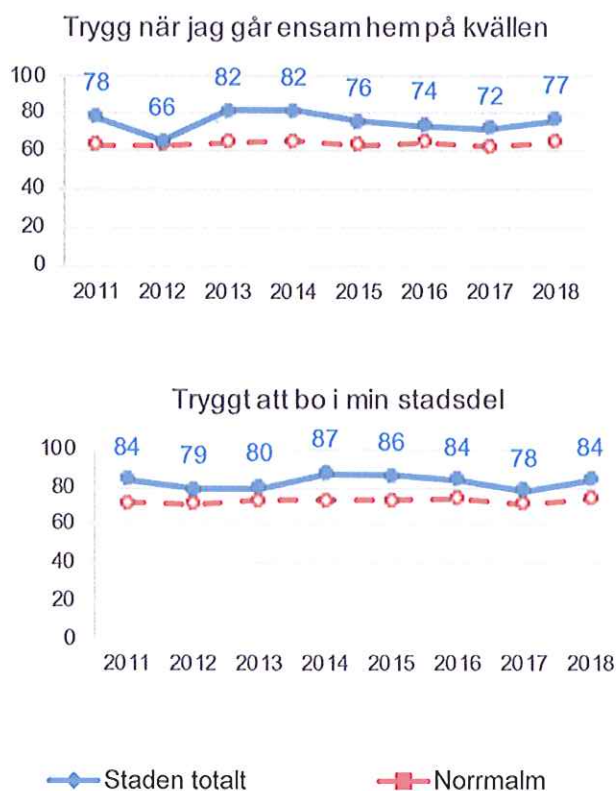
Var tredje år genomför Stockholms stad en trygghetsmätning. Sedan 2017 genomförs trygghetsmätningen tillsammans med polismyndigheten. Resultatet från 2017 års mätning visar på att få, 5 %, av de boende inom Norrmalms stadsdelsområde upplever sig otrygga eller mycket otrygga i sitt bostadsområde. Den upplevda otryggheten har dock ökat sedan senaste mätningen 2014 då endast 3 % upplevde sig otrygga eller mycket otrygga i sitt bostadsområde. Stadens snitt ligger på 7 %, en ökning från 5 % 2014. Jämfört med övriga stadsdelsområden i innerstaden är otryggheten högst inom Norrmalms stadsdelsområde.

Andel (%) som känner sig otrygga eller mycket otrygga i sitt bostadsområde

¹⁴ Trygghet kan beskrivas som individens upplevelse av sin egen säkerhet.

Varje år genomför Stockholms stad en medborgarundersökning där bland annat frågor om trygghet ställs till boende i staden. Sedan 2014 har medborgarundersökningen visat på en negativ trend avseende trygghet i Norrmalms stadsdelsområde, tryggheten har minskat bland de boende. I 2018 års medborgarundersökning har dock trenden brutits och tryggheten hos boende i stadsdelsområdet har ökat. 84 % av invånarna anser att stadsdelsområdet är tryggt att bo i och 77 % anser sig trygga att gå hem på kvällen. En förbättring med 6 respektive 5 procentenheter sedan mätningen 2017. Snittet för hela Stockholms stad avseende boende som anser att stadsdelsområdet är tryggt att bo i 2018 är 74 %, en förbättring med 3 procentenheter sedan 2017.

Något fler kvinnor (86 %) än män (84 %) som bor inom stadsdelsområdet upplever stadsdelsområdet som tryggt att bo i. På frågan om man upplever sig trygg ensam på väg hem på kvällen i den egna stadsdelen är det tvärtom något fler män (79 %) som upplever sig trygga än kvinnor (76 %). Likaså avstår fler kvinnor (33 %) än män (26 %) ofta från att gå ut på torg, parker och gångvägar efter mörkrets inbrott för att det känns otryggt/osäkert.

5.2 Medborgardialog via inkomna synpunkter

Via medborgare inkommer synpunkter om platser som upplevs otrygga. Medborgare har inkommit med synpunkter om otrygghet vid Blekholmsterassen. Grupper av unga män och missbrukare uppehåller sig periodvis på platsen vilket skapar otrygghet för boende i området.

I dialog med uppsökarenheten på socialförvaltningen har både Jarlaplan och Blekholmsterassen besökts återkommande utifrån inkomna synpunkter men ingen omfattande problematik har noterats.

Stadsdelsförvaltningen mottar även synpunkter från medborgare och verksamheter som upplever otrygghet på grund av eu-medborgare i utsatthet som sover i stadsmiljön eller tar offentlig plats i anspråk med packning och tillhörigheter.

Norrmalms stadsdelsnämnds pensionärsråd beskriver en otrygghet för sin målgrupp på gator och i kollektivtrafiken. Cyklister på trottoarerna upplever man utgör ett hot mot fotgängarnas säkerhet.

Stadsdelsnämndens funktionshinderråd lyfter färre synliga poliser på offentliga platser som en otrygghetsfaktor. Rådet menar att målgruppen upplever en sämre förmåga att försvara sig och det finns en rädsla att bli lurad och utnyttjad. Stockholms stads trygghetsmätning 2014 visade att personer som upplever sig ha en funktionsnedsättning har utsatts för fler brott, och upplever större otrygghet i bostadsområdet, än den grupp som inte anser sig ha en funktionsnedsättning. Vid 2017 års mätning förelåg ingen skillnad mellan grupperna längre.

5.3 Medarbetardialog

I Polisens medarbetardialoger¹⁵ inom den egna organisationen lyfts följande problemområden: ungdomsbrottslighet, narkotika, stöld och inbrott, våld och krogar och Klaraområdet, främst Sergels torg.

I Norrmalms stadsdelsförvaltnings dialog med medarbetare inom de egna verksamheterna¹⁶ och med nyckelpersoner inom socialförvaltningen och trafikkontoret, samt grupper ur civilsamhället lyfts ett antal företeelser fram som orsak till otrygghet. Företeelser som orsakar otrygghet är mörka områden, cyklister på gångvägar, lösa hundar, kvarlämnade upplag och nedskräpning, avföring i parker, bosättningar, samt hemlösa eller missbrukare som befinner sig på eller i anslutning till verksamheter som parklekar. Obehöriga som rör sig vid eller i anslutning till öppna förskolan eller vid parkleken vid Observatorielunden och Vasaparken kan skapa situationer där medarbetare känner sig hotade eller otrygga.

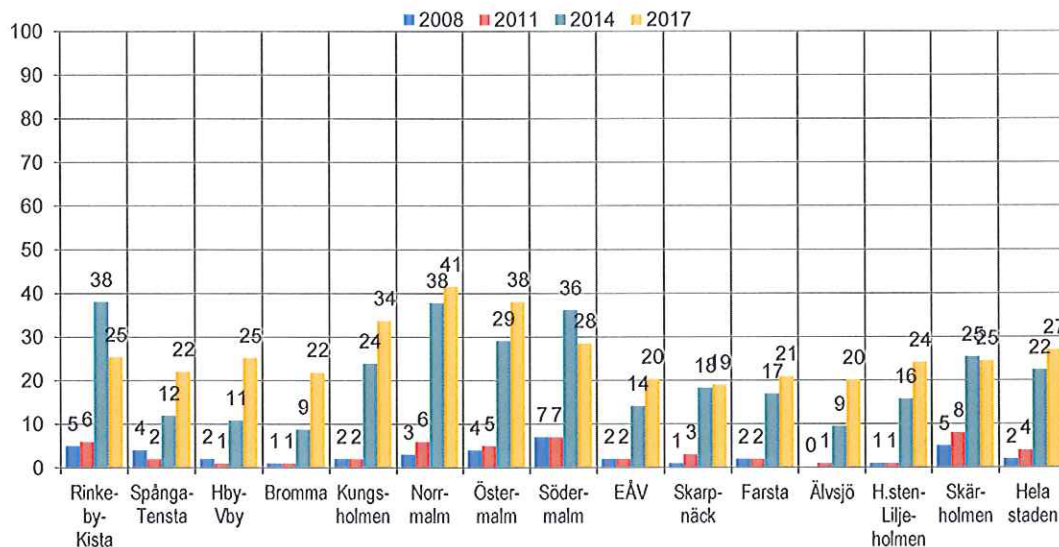
¹⁵ Genomfördes våren 2016

¹⁶ Genomfördes våren 2016

5.4 Offentlig plats

Andelen boende som i stor utsträckning störs av påträngande tiggeri har ökat i hela staden, från 2 % år 2008 till 27 % 2017. Ökningen kan noteras i alla stadsdelsområdena utom i Rinkeby-Kista och på Södermalm där det gått ner. Norrmalms stadsdelsområde är det område där flest boende upplever att påträngande tiggeri stör ordningen i området där man bor.

Andel (%) som upplever att påträngande tiggeri i stor utsträckning stör ordningen i området där de bor

Norrmalms stadsdelsnämnds funktionshinderråd beskriver att otrygghet för den egna målgruppen uppstår vid bristande fysisk tillgänglighet i den offentliga miljön. Otrygghet uppstår vid försvärad framkomlighet som skapas när uteserveringar står kvar även utanför säsong, gatupratare, byggställningar som inte är kontrastmarkerade, kvarlämnade upplag eller tiggare som sitter på marken.

Norrmalms stadsdelsnämnds pensionärsråd beskriver en otrygghet på gator och i kollektivtrafiken. Cyklister på trottoarerna, gångvägar och parker upplevs som ett hot mot fotgängarnas säkerhet.

Polisen hos Lokalpolisområdet har under våren 2016 i samverkan med trafikkontoret och City i Samverkan (Ideell förening) arbetat riktat under parollen "En trottoar tillgänglig för alla" för att stävja brott mot ordningslagen samt ha fokus på tillgänglighetsfrågan för t.ex. personer med funktionsnedsättning och äldre.

Noterbart är också att tillgreppsbrotten blir enklare att genomföra och svårare att upptäcka när gatorna blir trängre pga. skyltar, mattor, personer som sitter, upplag etc.

5.5 Sveavägen

Polisen har under 2017 och 2018 mottagit en mängd klagomål avseende Sveavägen från boende längst med gatan. Under 2017 så inkom det cirka 60 skrivelser från boende på Sveavägen till lokalpolisområdet. Skrivelserna beskrev en ohållbar trafiksituation genom stretrace, höga hastigheter, höga ljudnivåer av buller och musik från fordon, nedskräpning och tomgångskörningar i timmar med tillhörande burnouts. Även trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen har mottagit klagomål avseende Sveavägen.

Polisen har under flera års tid genomfört olika typer av trafikinsatser på Sveavägen. För att få en permanent lösning på problematiken initierade polisen under vintern 2017 ett samarbete med trafikkontoret, stadsdelsförvaltningen och representanter från de boende längs med Sveavägen. Boende organiserade i olika föreningar hade sammanställt en lägesbild av situationen och vid ett möte med polis, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen presenterades de boendes upplevelse av situationen. På mötet beskrev sig de boende som hotade och utsatta och efterfrågar såväl högre polisiär närvaro på platsen som ändringar i stadsmiljön på både kort och lång sikt.

Trafikkontoret utredde under våren 2018 möjliga åtgärder i trafikmiljön, och ett antal av dessa genomfördes under vår och höst. Parallellt med de situationella åtgärderna genomförde polisen riktade insatser på Sveavägen tillsammans med stadens parkeringsvakter. Vid uppföljningsmöte med boenderepresentanter i november 2018 bedömdes åtgärderna ha fått effekt i form av en lugnare trafik- och boendemiljö. Ytterligare situationella åtgärder i trafik- och gatumiljön är planerade till 2019 av såväl trafikkontoret som stadsdelsförvaltningen.

5.6 Johannes Kyrka

Till lokalpolisområde Norrmalm kom det hösten 2017 klagomål, dels från boende runt Johannes kyrka samt från Johannes församlings administrativa chef, om att kyrkogården används för narkotikaförsäljning och brukande av narkotika, prostitution samt som toalett. Platsen upplevs mörk och otrygg under dygnets mörka timmar, för dem som bor, arbetar och uppehåller sig runt och på kyrkogården. Flera skolor finns i kvarteret. Frågan var om platsen kan upplevas tryggare med någon fysisk förändring, framför allt med tanke på växter och belysning.

Polisen har vid två tillfällen träffat representanter från församlingen, teknisk förvaltare för Svenska Kyrkan och belysningsansvarig från trafikkontoret. Ett antal belysningsåtgärder har genomförts och träden har beskurits. Vid återbesök kvällstid bedömdes platsen som väl upplyst med undantag för klockstapeln. Önskemål om ökad belysning kring klockstapeln är framfört till trafikkontoret.

5.7 Observatorielunden

På Stadsbiblioteket har medarbetare under sommar och höst 2017 uppmärksammat en ökad otrygghet på och i anslutning till biblioteket. Missbrukare uppehåller sig på Spelbomskans Torg och söker sig sedan in på biblioteket. Barn och ungdomar hade också

uppträtt ordningsstörande på biblioteket. Böcker har kastats ner på besökare från balkongerna, skåp och skyltar har välts omkull och man har tänt eld på informationsblad. Medarbetare hade hittat droger gömda bakom böcker i bibliotek och stölder från besökare på biblioteket har förekommit i större omfattning än tidigare. Totalt har stadsbiblioteket 117 anmälda incidenter mellan 1 januari och 30 oktober 2017, varav 50 % avsåg ordningsstörningar och 20 procent stölder.

Mot bakgrund av att rapporter om frekvent cannabislukt från verksamheter i området sammanföll med rapporter om stökiga ungdomar, narkomaner och hemlösa på stadsbiblioteket genomförde förvaltningens preventionssamordnare en kartläggning av Observatorielunden. Samtidigt utförde polisen en stor satsning på Sergels torg och Klaraområdet vilket väckte frågor om möjliga omfördelningseffekter mot området. Kartläggningen visar att flertalet platser i och kring Observatorielunden utgör riskmiljöer för unga och unga vuxna. På Spelbomskans Torg misstänks langning av alkohol, främst fredagar, till minderåriga. Det rör sig längre på toppen av kullen och där det finns bänkar sitter människor och misstänks bruka narkotika öppet. Antalet vuxna narkomaner upplevs ha ökat i området. Haschrökning i Observatorielunden sker öppet mitt på dagen och in på nätterna. Det bedömdes inte vara människor från Sergels torg och Klaraområdet som flyttat till parken som en effekt av polisinsatserna i klaraområdet. Hemlösa EU-medborgare sover i Observatorielundens parklek.

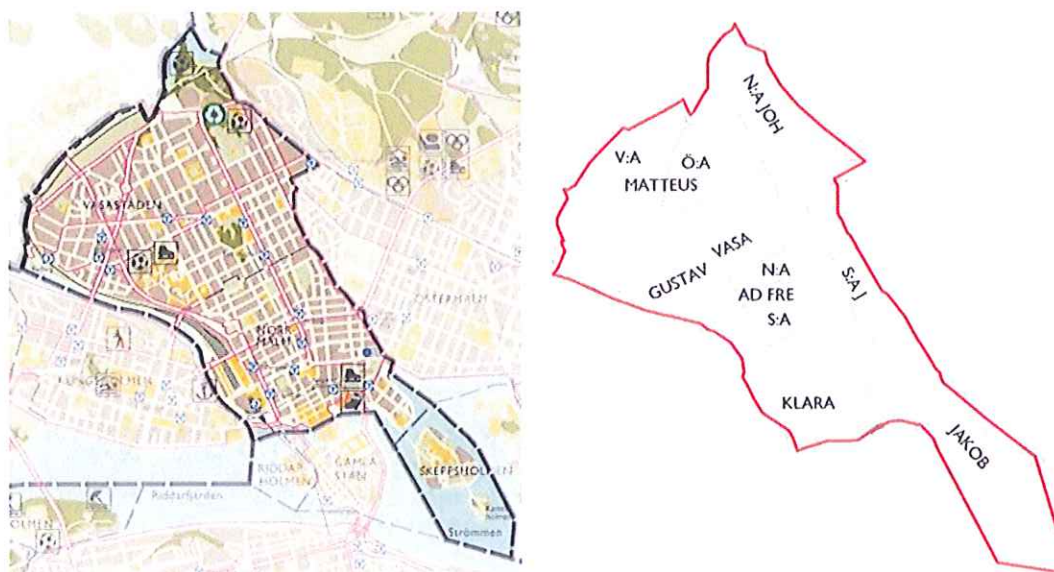
Polisens bild av Observatorielunden är att hela området omfattas av narkotikaproblematik. Unga vuxna under 25 år och ungdomar under 15 år både tjejer och killar, berörs av narkotikaproblematiken, både dagar och kvällar. Området bedöms vara ett av få områden i innerstaden som har narkotikaproblematik även dagtid. Problematiken består av försäljning och brukande, primärt hasch men även andra narkotika klassade preparat som extacy. Situationen upplevs problematisk mot bakgrund av de skolor och platser för ungdomar som finns i närområdet.

Under 2018 har polisen och stadsdelsförvaltningen genomfört tre trygghetsvandringar i Observatorielunden. Två genomfördes tillsammans med trafikkontorets belysningskonstuler ansvariga för den pågående upprustningen av Observatorielundens övre del. En upprustning som haft sitt ursprung i tidigare trygghetsvandringar genomförda av parkmiljöavdelningen. Den andra trygghetsvandringen genomfördes med nämndens ungdomsråd. Vid samtliga vandringar deltog polisen, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningens parkmiljö och fält- och fritidsenhet.

För att skapa förutsättningar att arbeta strategiskt och effektivt med Observatorielunden har stadsdelsförvaltningen initierat en nätverksgrupp för platssamverkan och samordning av projekt på platsen med aktörer kring Observatorielunden. I den ingår polisen, fastighetskontoret, trafikkontoret, Stadsbiblioteket, utbildningsförvaltningen (Observatorielundens skola) och stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning, parkleken, fält- och fritid samt trygghets- och säkerhetssamordnare. Ytterligare aktörer bjuds in löpande, bland annat kommer SISAB:s fastighetsförvaltare av Observatoriet i lunden ingå. SISAB övertog Observatoriet i februari 2018 och har för avsikt att utföra ett antal trygghetshöjande åtgärder som ökad fasadbelysning och rondering av väktare.

Under slutet av maj genomfördes en medborgardialog om trivsel och trygghet i Observatorielunden med polisen och staden som avsändare. De flesta aktörerna i nätverket deltog för att kunna svara på frågor och ta emot synpunkter och förslag kring hur Observatorielunden kan förbättras. Synpunkter och förslag har sammanfattats och bearbetas i nätverksgruppen.

5.8 Klaraområdet

Karta över Norrmalms stadsdelsområde, samt över områdesgränser för statistik.

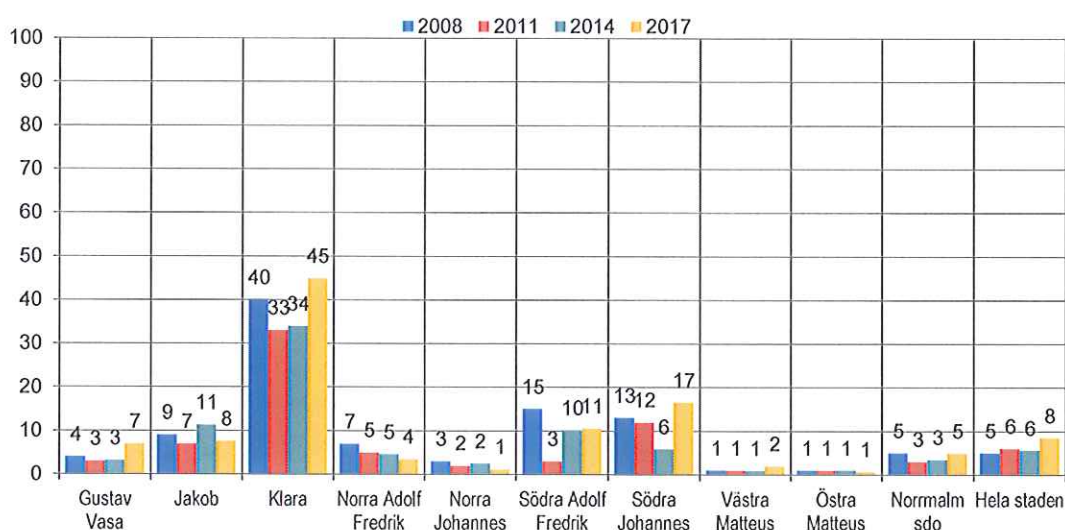
Norrmalms stadsdelsområde kan delas in utifrån de gamla församlingsgränserna. För dessa finns bland annat egen statistik i trygghetsmätningen. Området klara sträcker sig från Kungsträdgården utkant, över Sergels Torg, Brunkebergs Torg, Hötorget, Klarabergsvägen, Centralstation, Vasagatan och fram till gränsen till Kungsholmens stadsdelsområde vid Blekholmsterrassen och Klara sjö. Inom området bor ca 1800 personer varav 60 % utgörs av åldersgruppen 25-64 år och 18 % av gruppen 65 år och äldre.

Det finns 400 000 kvm kontor och 1500 affärer, butiker och restauranger i området. Platsen är en nationell knutpunkt och präglas av ett stort dagligt in- och utflöde av besökare och verksamma. Bara till Centralstationen rör sig ca 215 000 personer varje dag. Såväl Sergels Torg som Drottninggatan har ett högt symbolvärde såväl inom staden som i landet som helhet.

Det område inom Norrmalms stadsdelsområde där upplevelsen av otrygghet är som högst är Klaraområdet. I Klaraområdet upplever 20 % sig otrygga eller mycket otrygga i sitt bostadsområde, en ökning från 8 % 2014, och att jämföra med 5 % i hela stadsdelsområdet och 7 % i hela staden.

I Klara är ordningsstörningar från narkotikamissbrukare högst påtagliga för de boende, 45 % upplever att narkotikamissbrukare på offentliga platser i stor utsträckning stör ordningen i området där de bor mot 5 % inom stadsdelsområdet totalt och 8 % i staden sammantaget.

Andel (%) som upplever att narkotikamissbrukare på offentliga platser i stor utsträckning stör ordningen i området där de bor.¹⁷

Oro för våld och överfall i den offentliga miljön upplevs av 14 % av de boende inom Norrmalms stadsdelsområde, vilket är lägre än stadens snitt om 17 %. I området Klara upplever sig 32 % oroliga för överfall eller våld i den offentliga miljön.

Sergels Torg klassas som en öppen drogscen med såväl öppen försäljning och öppet brukande bland både vuxna och unga. I området verkar ett antal olika grupperingar som tar platsen i anspråk, säljer narkotika och konkurrerar med varandra om platsen. Under hösten 2018 har ett antal gängbråk ägt rum på Sergels Torg, varav tre personer blev allvarligt skadade vid ett av tillfällena.

Området utgör en riskmiljö för unga mot bakgrund av såväl den öppna narkotika försäljningen som det aggressiva klimatet. Platsen lockar ungdomar från såväl hela Stockholms stad som från länet och landet.

Utifrån den rådande lägesbilden är Klaraområdet sedan maj 2016 ett prioriterat område i lokalpolisområde Norrmalms och Norrmalms stadsdelsområdes samverkansöverenskommelse. Under de senaste två åren har polisen och stadsdelsområdet, tillsammans

¹⁷ Stockholms stads trygghetsmätning 2017.

med aktörer inom området arbetat och utvecklat samverkansformer mellan polis, ordningsvakter, förvaltningens fältassistenter och socialförvaltningens uppsökande socialsekreterare. Under 2018 har arbetet intensifierats.

5.9 Brunkebergs torg

Inom Klaraområdet ligger Brunkebergstorg. Torget har genomgått en omfattande ombyggnation under 2017 och flertalet större hotell har etablerat sig kring torget. Ett stort antal taxiåkare ställer sig på otillåtna platser på torget. Polisen, stadsdelsförvaltningen, trafikkontoret och hotellden har påbörjat en dialog kring möjligheter att hantera den otillåtna uppställningen av taxibilar på torget.

5.10 Järnvägsparken

Inom Klaraområdet ligger även Järnvägsparken i slutet av Vasagatan intill Centralbron. Platsen ligger avskilt och utan kringliggande verksamheter. På platsen uppehåller sig grupper som dricker alkohol och under brofästen bor eller sover individer i perioder. Inget alkoholförbud råder på platsen.

6 Prioriterade områden

I samverkansavtal mellan Stockholms stad och polismyndigheten Region Stockholm har tre prioriterade områden lyfts, som särskilt ska beaktas i de lokala samverkansöverenskommelserna. Prioriterade områden är ungdomar, organiserad brottslighet och brottsoffer.

6.1 Ungdomar och trygghet

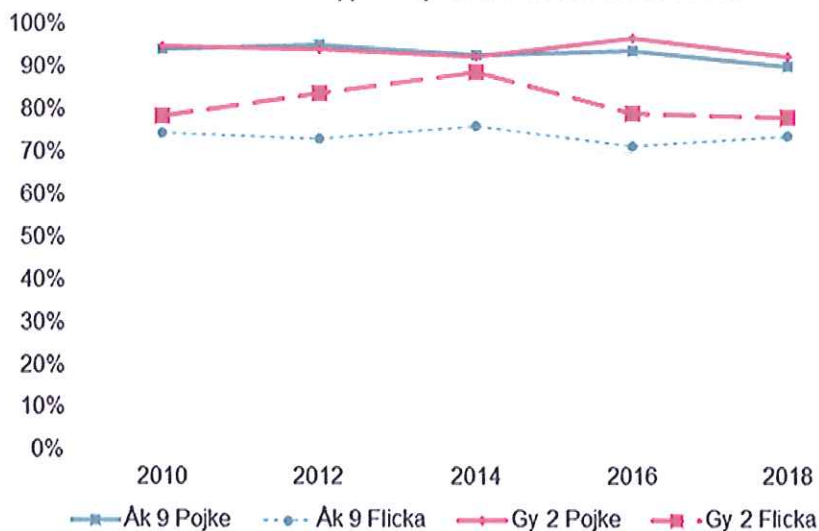
Stockholmsenkäten kartlägger drogvapor, kriminalitet, skolk, mobbning samt risk- och skyddsfaktorer bland ungdomar i grundskolans årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet. Stockholmsenkäten utförs vartannat år.

Unga boende inom Norrmalm stadsdelsområde känner sig trygga. Unga män känner sig mer säkra än unga kvinnor som diagrammet illustrerar, elever på gymnasiet känner sig mer trygga än de i åk 9. Tryggheten fluktuerar något mellan mättillfällena men ser man till resultaten från 2010 – 2018 så ligger resultaten stabilt. Norrmalms stadsdelsförvaltnings siffror för trygghet hos ungdomar ligger varje år i genomsnitt 10 procentenheter högre än genomsnittet för Stockholms stad i alla kategorier.

Norrmalm

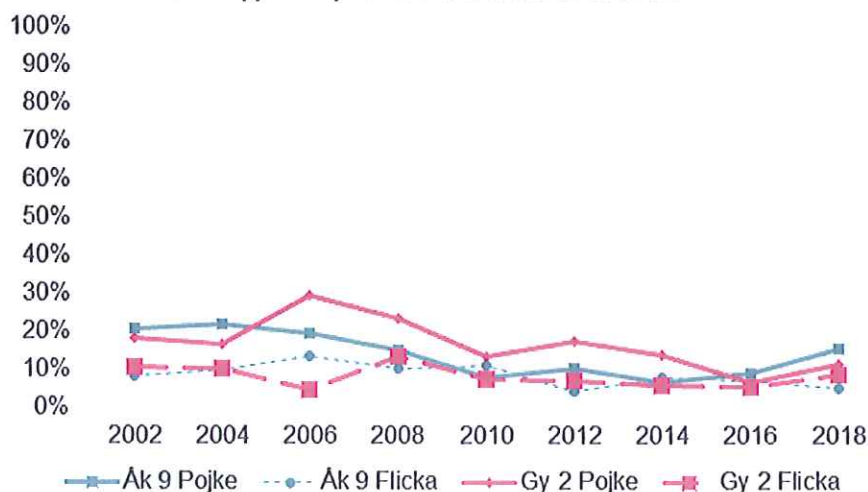
Andel som känner sig trygga om de går ut ensamma en kväll i bostadsområdet. Uppdelat på kön och årskurs. 2010-2018.

Ett annat mått på trygghet är om man känt sig allvarligt hotad och här visar Stockholmsenkäten en svag uppgång de senaste mätningen men om man ser på trenden sedan 2002 så är unga mer trygga idag än förr. Särskilt positivt är att kvinnor både i gymnasiet och grundskola känner sig mer trygga nu än för tio år sedan.

Norrmalm

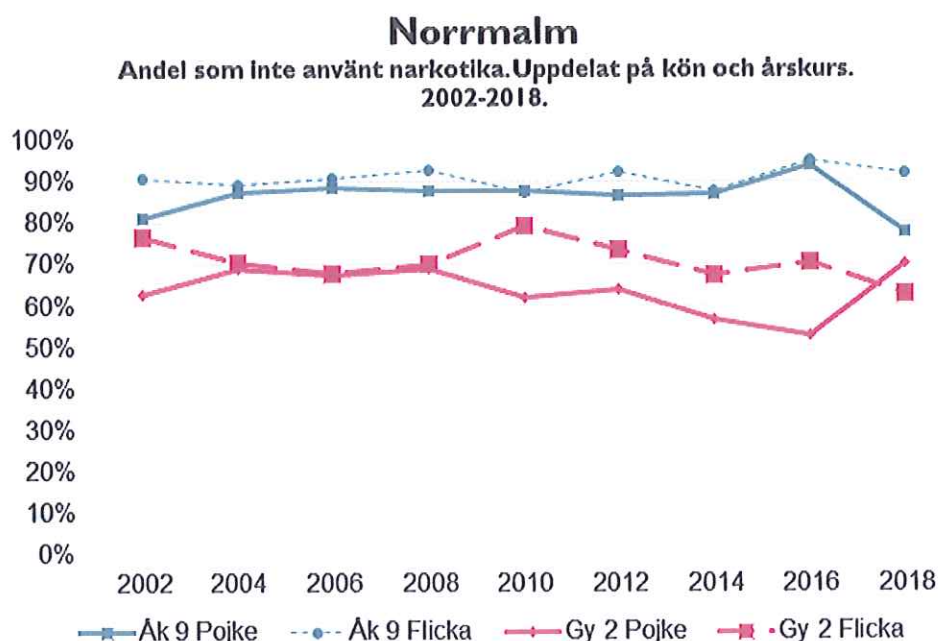
Andel som känt sig allvarligt hotad de senaste tolv månaderna. Uppdelat på kön och årskurs. 2002-2018.

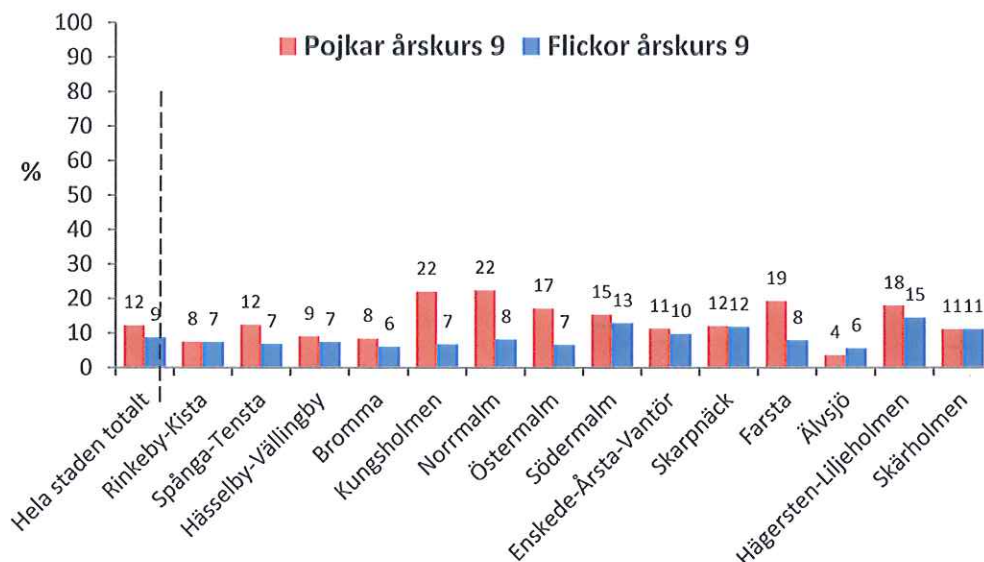
6.2 Ungdomar och brottslighet

Den brottsligheten hos ungdomar tillhörande Norrmalms stadsdelsområde, som stadsdelsförvaltningens familjeenhet kommer i kontakt med är främst narkotikabrott och ringa stöld.

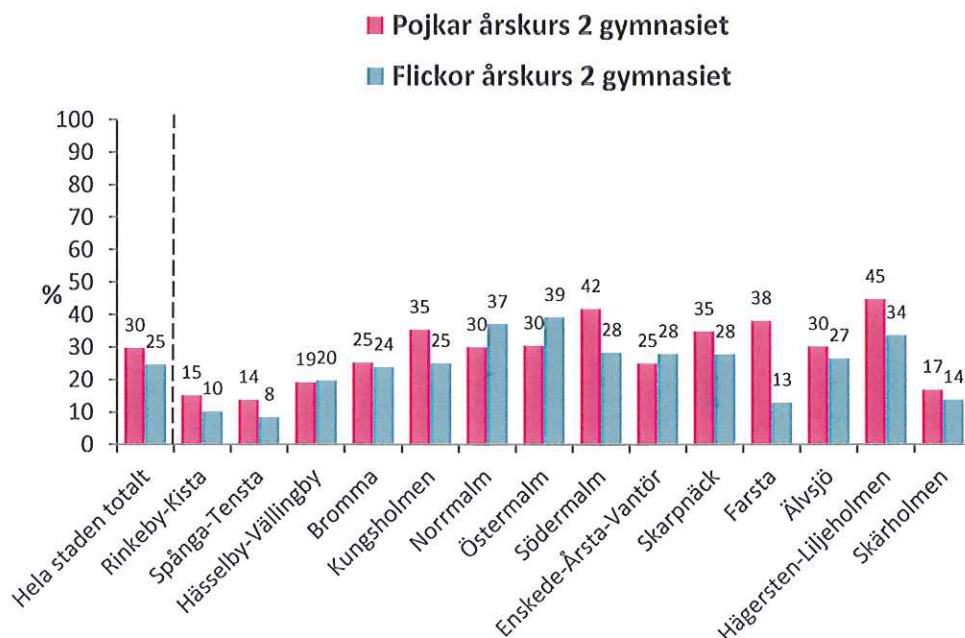
Nedan visar den andel som *inte använt narkotika* boende på Norrmalm. Diagrammet visar att användningen är ganska stabil över tid för flickor och en låg men stadig minskning av icke användande pojkar. Resultatet visar dock ett möjligt trendskifte med skarpa förändringar där flickor i gymnasiet ökar sin användning medan pojkar i gymnasiet minskar sin användning. Resultatet motiverar ytterligare arbete mot narkotikaanvändning hos unga.

Elever som någon gång har använt narkotika

Elever som någon gång har använt narkotika

Sedan februari 2017 har polisen en ungdomsgrupp. Under sportlovet och höstlovet 2017 genomfördes polisinsatser riktad mot ungdomsbrottslighet i området kring Odenplan. Insatserna resulterade i ett flertal anmälningar där unga samt unga vuxna misstänktes för narkotikabrott, innehav och narkotikabrott för eget bruk. Vid insatserna stack Observatorielunden ut som en plats där brukande sker öppet, och ungdomar som tidigare inte

brukat narkotika exponeras för droger i högre omfattning än området kring Odenplan i övrigt. Enligt gruppchefen för ungdomsgruppen uppger ungdomar i stadsdelsområdet att det är lättare att få tag på narkotika än alkohol i området.

Prognoserna pekar på att antalet barn och ungdomar i åldern 11-16 år kommer att öka med mer än 15 % fram till 2018. Stockholmsenkätens resultat visar att utan ett aktivt förebyggande och brottsförebyggande arbete förebygger att riskbeteenden går ner i ålderrarna. Alkohol- och tobakskonsumtion ligger på rekordlåga nivåer medan narkotikakonsumtionen fluktuerar på ett oroande sätt. För att möta befolkningsökning och nya framtida risker som till exempel nya former av nikotin (e-cigg och så kallat tobaksfri snus med nikotin) och nya trender kring narkotika (marijuana som medicin och opioider) behöver vi göra nya krafttag för att bibehålla låga konsumtionsnivåer.

Ett aktivt arbete för att främja tidig upptäckt av riskbeteende har ökat antalet orosanmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa fram till 2013. Nivåerna har fortsatt varit höga fram till 2018. Norrmalms stadsdelsförvaltning har ett bra utvecklat arbete med föräldrastöd och erbjuder alla föräldrar ABC i förskolan samt KOMET-grupper för tonårsföräldrar.

I medarbetardialogerna 2016 framkom att poliserna i yttre tjänst ser att ungdomsproblematiken inom stadsdelsområdet står på tre olika ben:

1. Ungdomar som bor inom stadsdelsområdet – Långsiktigt och kortsiktigt arbete i samverkan med lokala socialtjänsten.
2. Ungdomar som rest hit – kortsiktigt och emellanåt långsiktigt arbete. De tillhör oftast lokal socialtjänst utanför stadsdelsområdet.
3. Ensamkommande unga män – kan bo både inom och utanför stadsdelsområdet. Oklara identiteter och oklara boendeförhållanden.

6.3 Organiserad brottslighet och brottsoffer

De kriminella nätverken bedöms stå för en stor del av våldet i offentlig miljö, narkotikabrottsligheten och annan brottslighet som påverkar allmänhetens upplevda trygghet. Nätverken kan idag beskrivas som multikriminella vilka parallellt och i olika grad, komplexitet och omfattning, ägnar sig åt våld, vapen, narkotika, bedrägerier och ekonomisk brottslighet.

6.3.1 Krogar

I Stockholms innerstad är nätverken mest tongivande i krogmiljön. Kriminella kopplade till nätverken bedriver narkotikaförsäljning kopplat till det rekreationella bruket på krogar men även på gatunivå. Kriminella bedriver otillåten påverkan mot krogar och vaktbolag samt äger krogverksamheter genom bulvanförhållanden. Krogarna är även en

arena där de kriminella manifesterar sin framgång och kopplat till detta uppstår ofta våldsbrott och hot mot krogpersonal.

6.3.2 *Prostitution*

Enligt gruppchefen för polisens prostitutionsgrupp handlar prostitution i Stockholms innerstad ofta om människohandel som i dagsläget omsätter stora pengar och är mer lukrativt än exempelvis vapen- och narkotikahandel. Kvinnorna som utsätts för människohandel för sexuella ändamål (och prostitution) är ofta från fattiga länder och rekryteras in i internationell organiserad brottslighet strax efter att de fyllt 18 år. Detta i och med att köparna önskar så unga tjejer som möjligt och efterfrågan fortfarande finns bland svenska män. Sverige, och Stockholm, anses också vara ett tryggt land att vara i prostitution i, och på grund av fattigdom åker man hit för att tjäna pengar man inte skulle kunna få ihop i sitt hemland.

Gatuprostitutionen är den form av prostitution som får mest uppmärksamhet i och med att den är synlig för gemene man och skapar otrygghet. Inom Norrmalms stadsdelsområde är det främst gatu- och hotell prostitution inom Klaraområdet på Mäster Samuelsgatan och Malmskillnadsgatan, och lägenhetsprostitution i lägenheter i Vasastan.

Gatuprostitutionen utgör dock enbart en mindre del i och med att prostitutionen i vanliga lägenheter är mycket utbredd men osynlig och mer diskret. Dessa lägenheter hyrs på korta andrahandskontrakt och grannar uppmärksammar ibland ett ökat spring av okända män, på korta besök, i fastigheten. Här finns brottsförebyggande insatser att göra med att uppmärksamma medborgarna på risken med uthyrning via förmedlingar där man släpper kontrollen över hyrestagare och syfte. Det brottsförebyggande arbetet blir av stor vikt för att hindra att kvinnor utnyttjas i prostitution i Sverige. Prostitutionen på hotell har minskat då hotellpersonal utbildats och uppmärksammar problematiken. Den nya arenan blir således lägenheter där man kan hysa in kvinnor i prostitution och jobba mer ostört.

Mikamottagningen på socialförvaltningen erbjuder hjälp och stöd för personer över 18 år som har sex mot ersättning och eller skadar sig med sex, samt utsätts för människohandel för sexuella ändamål. Sedan maj 2018 deltar en representant från Mikamottagningen i platssamverkan Klara vilket skapar förutsättningar för utökad samverkan kring prostitution i Klaraområdet.

7 Sammanfattande analys och val av prioriterade områden i den lokala samverkansöverenskommelsen

Trots att både vuxna och unga boende i stadsdelsområdet upplever sig trygga i hög utsträckning jämfört med snittet i Stockholms stad, är delar av stadsdelsområdet utsatt för brottslighet och otrygghet över snittet i länet. Olika delar av stadsdelsområdet har

olika utmaningar och kräver både långsiktiga insatser och strategier på hot spots¹⁸ och flexibla verktyg att samverka där ett nytt fenomen dyker upp.

7.1 Klara

Framförallt klaraområdet präglas av det höga in- och utflödet av besökare som tillfälligt eller under längre perioder uppehåller sig i området. Hemlösa, missbrukare och andra utsatta drar sig till city, där så väl den största kollektivtrafikpunkten ligger och där en av Sveriges största öppna drogscener är lokaliserad. Centralstationen som har öppet näst intill dygnet runt ger möjlighet till hemlösa att vila i värme och där samlas människor i utsatthet från hela staden, länet, landet och Europa.

Det låga antalet boende i klaraområdet skapar ytliga och sporadiska mellanmänniskliga relationer. Den informella kontrollen är låg, eller obefintlig. Enbart formell kontroll i form av polis, ordningsvakter och uppsökande socialtjänst upprätthåller den sociala kontrollen. Precis som Centralstationen lockar Sergels torg många unga från hela staden, länet och landet. Risk föreligger att unga manipuleras eller lockas in i kriminell- eller missbrukarmiljö, eller annat destruktivt beteende, när de uppehåller sig i området.

Många aktörer verkar i klaraområdet, såväl myndigheter som frivilliga. Risk föreligger att resurserna är ineffektiva och kan ha negativ effekt på möjligheterna att fånga upp ungdomar i riskzon. Behov föreligger att stärka förutsättningarna för aktörerna att dra åt samma håll, hitta rätt mottagare och bistå varandra.

Allt detta sammantaget gör samverkan i Klaraområdet angelägen varför Klara utgör ett prioriterat område. Valda åtgärder i form av samverkansforum, plattformar för samverkan och verktyg syftar till att hjälpa unga utsatta till rätt instanser, understödja social prevention, upprätthålla ordning, förhindra rekrytering till kriminalitet samt förhindra tillfällen att introduceras till droger och utveckla eget missbruk.

7.2 Social prevention Ungdomar

Ungdomar boende inom Norrmalms stadsdelsområde är trygga men uppvisar i den senaste mätningen en negativ trend avseende droganvändning. I högstadies- och gymnasieskolor som ligger inom stadsdelsområdet är en stor del boende i andra stadsdelsområden. Det innebär att arbetet med ungdomar i första hand inte alltid avser stadsdelsförvaltningens socialtjänst, men ändå inbegriper förvaltningens övriga tjänstemän, då ungdomar stannar kvar i stadsdelsområdet efter skolan och uppehåller sig på den lokala fritidsgården eller riskerar röra sig till de riskmiljöer som finns i stadsdelsområdet.

Samverkan mellan polis och stadsdelsförvaltning kring ungdomar som bor, besöker eller går i skolan inom stadsdelsområdet ska prioriteras och ha fokus på droganvändning, men behöver vara flexibel i sin utformning för att kunna möta behoven när och där de dyker upp. Arbetet behöver ta hänsyn till att elever inom stadsdelsområdet ofta är hem-

¹⁸ Begränsad geografisk plats som bedöms vara mer brottsutsatt än omgivningen.

mahörande i andra stadsdelar eller kommuner. Lämpligast samverkan sker därmed utifrån modellen med flexibel platssamverkan.

Samverkan kring unga och droger och brott är också viktig inom ramen för arbetet med Klaraområdet för att på bästa sätt bemöta den utsatthet och de riskfaktorer som unga som vistas där utsätts för. Inom Vision Klara är samverkan formaliserad, fokuserad till det specifika området och anpassad till de utmaningar som präglar platsen såväl som till de resurser som finns knutna till platsen.

7.3 Trygg offentlig plats

Att våga vistas på offentlig plats utan oro för sin egen säkerhet är en viktig demokrati- och jämställdhetsfråga. Trots goda resultat i trygghetsmätningar skiljer sig den upplevda tryggheten åt bland flickor och pojkar boende i stadsdelsområdet, där flickor i stor utsträckning upplever sig mindre trygga än pojkar. Dagtid är kvinnor och män lika trygga i stadsdelsområdet, men på kvällen är kvinnor mindre trygga. Specifika platser som Observatorielunden, Kyrkogårdar och Sveavägen är utsatta parker och platser som både utgör platser för brott och upplevd otrygghet.

Vikten av jämställd tillgång till offentliga platser gör att arbetet med trygga offentliga platser prioriteras. Fenomen kring otrygghet och brottslighet på specifika platser dyker upp under perioder, på grund av förskjutningseffekter eller andra omvärldsfaktorer. Flexibel/mobil platssamverkan med berörda aktörer kring den specifika platser eller det specifika fenomenet är då en framgångsrik modell att tillämpa.

7.4 Tillämpade brottskoder i statistik från BRÅ

Våld i offentlig miljö

0355 Misshandel, annan än grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus

0356 Misshandel, annan än grov, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret, utomhus

0357 Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus

0358 Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret, utomhus

0375 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus

0376 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret, utomhus

0377 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus

0378 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret, utomhus

9317 Misshandel, ej grov, mot flicka 15–17 år, obekant med offret, utomhus

9318 Misshandel, ej grov, mot flicka 15–17 år, bekant med offret, utomhus

9319 Misshandel, ej grov, mot pojke 15–17 år, obekant med offret, utomhus

9320 Misshandel, ej grov, mot pojke 15–17 år, bekant med offret, utomhus

9341 Misshandel, grov, mot flicka 15–17 år, obekant med offret, utomhus
9342 Misshandel, grov, mot flicka 15–17 år, bekant med offret, utomhus
9343 Misshandel, grov, mot pojke 15–17 år, obekant med offret, utomhus
9344 Misshandel, grov, mot pojke 15–17 år, bekant med offret, utomhus

Fickstöld

Koderna började gälla i december 2010.

0845 Stöld utan inbrott, fickstöld, stöld av/ur väska el dyl (upphörde år 2011)
9817 Stöld, utan inbrott, annan fickstöld, stöld ur eller av persedel någon bär med sig, ej mot funktionsnedsatt
9818 Stöld, utan inbrott, annan fickstöld, stöld ur eller av persedel någon bär med sig, mot funktionsnedsatt

Narkotikabrott

3070 Rattfylleri, inkl. grovt, under påverkan av enbart narkotika
4046 Narkotikasmuggling, ej grov, olovlig införsel av narkotika, olovlig utförsel av narkotika
4047 Narkotikasmuggling, grov
4054 Synnerligen grov narkotikasmuggling
5004 Narkotikastrafflagen, framställning, inkl. vårdslöshet med narkotika
5005 Narkotikastrafflagen, överlåtelse, inkl. vårdslöshet med narkotika
5010 Narkotikastrafflagen, innehav
5011 Narkotikastrafflagen, bruk

Personrån

0892 Rån utan skjutvapen, mot privatperson, funktionsnedsatt, utomhus
0893 Rån utan skjutvapen, mot privatperson, funktionsnedsatt, inomhus
0896 Rån med skjutvapen, mot privatperson, funktionsnedsatt, utomhus
0897 Rån med skjutvapen, mot privatperson, funktionsnedsatt, inomhus
9806 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, under 18 år, utan skjutvapen, utomhus
9807 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, under 18 år, utan skjutvapen, inomhus
9808 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, under 18 år, med skjutvapen, utomhus
9809 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, under 18 år, med skjutvapen, inomhus
9810 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, utan skjutvapen, utomhus
9811 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, utan skjutvapen, inomhus
9812 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, med skjutvapen, utomhus
9813 Rån mot privatperson, ej funktionsnedsatt, 18 år eller äldre, med skjutvapen, inomhus

Bilaga 5 Samverkansstruktur inklusive prioriterade områden och åtgärdsplan

**Stockholms
stad**

Chfessamråd

Beslutar om samverkansöverenskommelse.
Strategiska och operativa beslut om åtgärder och resurser inom den egna rådigheten.

Polisen

Normalms trygghets- och säkerhetsråd

Samverkansforum för brottsförebyggande arbete och social prevention inom stadsdelsområdet.
Dela lokal lägesbild och behov av brottsförebyggande aktiviteter och social prevention med andra myndigheter och civilsamhället.
Stärka lokal samverkan kring säkerhet och krisberedskap.

Beredningsgrupp

Samordnar överenskommelsen, följer upp överenskommelsen, bereder frågor- och vara föredragande vid chefsforum

Prioriterat område: Social prevention för ungdomar

Mål
Förhindra att ungdomar som bor eller besöker stadsdelsområdet utsätts för brott eller hamnar i kriminalitet eller missbruk.

Mobil samverkan kring ungdomar

Förebygga och hantera tendenser till kriminalitet och missbruk bland ungdomar som besöker eller bor i stadsdelsområdet.
När en situation uppstår kring en grupp ungdomar eller en plats där ungdomar vistas initieras samverkan mellan berörda aktörer.

Prioriterat område: Trygg offentlig plats

Mål
Offentliga platser ska vara trygga och tillgängliga för alla.

Flexibel/Mobil platssamverkan

Genom samverkan med lokala aktörer och resursägare skapa trygga offentliga platser.

Prioriterat område: Vision Klara

Vision: Klaraområdet ska vara ett varaktigt tryggt, säkert och trivsamt område för boende, verksamma och besökare

Mål

Klara ska upphöra att vara en öppen drogscen.
Boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg.
Boende, besökare och verksamma ska inte uppleva att narkotikamissbrukare på offentliga platser i stor utsträckning stör ordningen i området.
Andelen anmälda våldsbrott ska minska.
Andelen anmälda upptäcksbrott ska öka

Styrgrupp

Följer upp och stöttar måluppfylnad
Förankra mål och aktiviteter i den egna verksamheten

Platssamverkan Klara

Strategisk samverkan med aktörer i klaraområdet som är avgörande för måluppfylnad

Samordning av social prevention i Klara

Samordna, följa upp och skapa struktur för aktörer som arbetar med social prevention i området, utarbeta metod för kartläggning och uppföljning av måluppfylnad
Särskild fokus på ungdomar och förstärkning av tillämpning av MUMIN

Fokusområde Klara (FO Klara)

Strategisk/operativ samverkan med aktörer i fält i Klaraområdet. Dela lägesbild, föra dialog om utfall av riktad insats i Klara och ta emot återkoppling och behov.

Samverkansutskottning Klara

Operativt samverkansforum genom gemensam utsättning två gånger/vecka för myndighetsanknutha aktörer i fält

Bilaga 4 Åtgärdsplan för prioriterade områden och aktiviteter

Inom samtliga forum ska frågan om förekomst av våldsbejakande extremism lyftas.

Norrmalms trygghets- och säkerhetsråd	
Mål	Minska brottsligheten och öka tryggheten för boende, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.
Syfte	Sprida och förankra polisens och stadsdelsförvaltningens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete till civilsamhället och berörda myndigheter. Få kunskap om andra myndigheters och civilsamhällets perspektiv på trygghet och säkerhet inom stadsdelsområdet, samt vilka frågor som förvaltningen och polisen behöver samverka kring. Andra myndigheter och civilsamhället ger återkoppling på stadsdelsförvaltningens och kommunpolisens gemensamma lägesbild. Stärka lokal samverkan kring säkerhet och krisberedskap.
Aktivitet	Samverkansforum där stadsdelsförvaltningen, kommunpolisen, andra myndigheter och förvaltningar i staden samt civilsamhället träffas för att: • Dela aktuell lägesbild • Dela resultat från aktiviteter kopplade till samverkansöverenskommelsen. • Dela kunskap och problematisera kring respektive aktörs krisberedskap i syfte att öka förmåga till samverkan vid allvarlig händelse.

Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	2 gånger/år i september respektive mars
Aktivitetsansvarig	Norrmalms stadsdelsförvaltning
Polisens kontakt	Kommunpolis Norrmalm
Polisens deltagare	Lokalpolisområdeschef Norrmalm, kommunpolis Norrmalm
Polisens åtaganden	Delta på mötet och bidra med polisiär bild av stadsdelsområdet och underlag till uppföljning av resultat av aktiviteter i samverkansöverenskommelsen.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Stadsdelsdirektör, trygghets- och säkerhetssamordnare, avdelningschefer, operativa ledare krisstöd, krisstödjare, kommunikatör
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Planera och bjuda in till mötet, administrera mötet och skriva minnesanteckningar.
Övriga deltagare (frivilliga)	– Skolor, kommunala och fristående (rektorer) – Säkerhetssamordnare utbildningsförvaltningen – Församlingar – Nämndordförande och vice nämndordförande – Ordförandena i funktionshinderrådet, pensionärsrådet, ungdomsrådet – Storstockholms brandförsvär – City i Samverkan – Trafikförvaltningen (SL) – MTR – Röda Korset Norrmalm – Psykologisk katastrofledning (PKL) St. Görans akutsjukhus
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Prioriterat område: Social prevention för ungdomar

Mål	Att förhindra ungdomar som bor eller besöker stadsdelsområdet att utsättas för brott eller hamna i kriminalitet.
Problembild	Missbruk hos ungdomar i stadsdelsområdet ökar. Inom stadsdelsområdet finns områden som betecknas som riskmiljöer för ungdomar att vistas i.

Aktivitet	Mobil samverkan kring ungdomar
Syfte	Förebygga och hantera tendenser till kriminalitet och missbruk bland ungdomar som besöker eller bor i stadsdelsområdet. När en situation uppstår kring en grupp ungdomar eller en plats där ungdomar vistas initieras samverkan mellan berörda aktörer. Beroende på situationen kan deltagande aktörer vara fältassistenter, fritidsledare, preventionssamordnare, socialsekreterare, kommunpolis, ungdomspolis, narkotikapolis, områdespolis, ungdomsjour, skolor och föreningar. Uppmärksammas behov av samverkan kring ungdomar kontaktas kommunpolis eller trygghets- och säkerhetssamordnare som initierar och bjuder in till samverkansmöte.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Vid behov
Aktivitetsansvarig	Kommunpolis och trygghets- och säkerhetssamordnare
Polisens kontakt	Kommunpolis

Polisens deltagare	Gruppchef för polisens ungdomsgrupp, kommunpolis m.fl. poliser beroende på situation och behov
Polisens åtaganden	Delta på möten och i beslutande aktiviteter, bidra med aktuell lägesbild
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Fältassistenter, preventionssamordnare, fritidsledare, trygghets- och säkerhetssamordnare och socialsekreterare familjeenheten beroende på situationen.
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Sammankallande, administrera mötet, delta i beslutande aktiviteter.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Prioriterat område: Trygg offentlig plats

Mål	Offentliga platser skall vara trygga och tillgängliga för alla.
Problembild	- Fler invånare inom Norrmalms stadsdelsområde upplever otrygghet i det egna stadsdelsområdet.¹ - Otillåtna sovplatser, olaga upplag och ianspråktagande av offentlig plats leder till nedskräpning, osanitära förhållanden och bristande tillgänglighet.

Aktivitet	Platssamverkan för trygg offentlig plats
Syfte	När en offentlig plats uppmärksammas som otrygg ska relevanta aktörer sammankallas för att identifiera orsaker och eventuella lösningar. Stadsdelsförvaltning och polis gör en gemensam bedömning när platssamverkan skall initieras för en specifik plats.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Utifrån behov
Aktivitetsansvarig	Stadsdelsförvaltningen
Polisens kontakt	Kommunpolis
Polisens deltagare	Kommunpolis
Polisens åtaganden	Delta vid mötet och beslutade aktiviteter
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Trygghets- och säkerhetssamordnare, parkingenjör (om platsen avser parkmark som stadsdelsförvaltningen ansvarar för), preventionssamordnare

¹ Trygghetsmätningen 2017, Stockholms stad

Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Sammanställande, bjuda in deltagare, föra minnesanteckningar och upprätta åtgärdslista vid behov
Övriga deltagare (beror på vilken plats samverkan avser)	– Trafikkontoret – Fastighetskontoret – Utbildningsförvaltningen – Kulturförvaltningen – Socialförvaltningen – Trafikförvaltningen (SL) – MTR – Fastighetsägare – Församlingar
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Prioriterat område: Vision Klara	
Vision	Klaraområdet är ett varaktigt trygg, säkert och trivsamt område för invånare, verksamma och besökare.
Mål	Klara ska upphöra att vara en öppen drogscen.² Invånare, besökare och verksamma i Klara ska uppleva platsen som trygg.³ Invånare, besökare och verksamma i Klara ska inte uppleva att narkotikamissbrukare på offentliga platser i stor utsträckning stör ordningen i området där man bor.⁴ Andel anmälda våldsbrott ska minska. Andelen anmälda upptäcksbrott ska öka.
Problembild	Otrygghet för invånare, besökare och verksamma i området. Få boende i förhållande till flöde av människor. Varierad och omfattande brottslighet över hela dygnet. Grupper av företrädesvis unga män med vad som uppfattas bedriva brottslighet tar över platser i området. Området utgör en öppen drogscen. Delar av området utgör en riskmiljö för ungdomar att vistas i.

² Enligt kriterier fastställda i metodhandbok för Öppna drogscener, Länsstyrelsen Stockholms län 2018

³ Enligt Stockholms stads Trygghetsmätning, antalet otrygga ska minska från 2017 års snitt om 20 % i Klara till snittet i innerstaden (idag 5 %)

⁴ Enligt Stockholms stads Trygghetsmätning, antalet ska minska från 45 % i Klara till snittet i innerstaden (idag 6 %)

Aktivitet	Styrgrupp Vision Klara
Syfte	Följa upp och stötta måluppfyllnad. Förankra mål och aktiviteter i den egna verksamheten.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	2 gånger/år
Aktivitetsansvarig	Stadsdelsförvaltningen
Polisens kontakt	Kommunpolis
Polisens deltagare	Lokalpolisområdeschef, biträdande lokalpolisområdeschef, samordnare för polisens klarainsats, kommunpolis
Polisens åtaganden	Deltar vid möten och förmedlar uppdaterad information. Deltar i beslutande aktiviteter relevanta för polisen.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Stadsdelsdirektör, trygghets- och säkerhetssamordnare, sekreterare
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Stadsdelsdirektör sammankallar, administrera mötet, för minnesanteckningar, delta i beslutande aktiviteter
Övriga deltagare	Direktör, VD eller annan utsedd företrädare med mandat från: – Socialförvaltningen – Trafikkontoret – Exploateringskontoret – Fastighetskontoret – Kulturhuset/Stadsteatern – City i Samverkan
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Aktivitet	Samordning av social prevention i Klara
Syfte	Samordna, följa upp och skapa nätverk och struktur för aktörer som arbetar med social prevention i klaraområdet. Utarbeta metod för kartläggning av behov kring social prevention och uppföljning av måluppfyllnad. Fokus på ungdomar och förstärkning av tillämpning av MUMIN
Löptid	Tillsvidare
Aktivitetsansvarig	Stadsdelsförvaltningen
Polisens kontakt	Kommunpolis
Polisens åtaganden	Deltar i arbetet.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Trygghets- och säkerhetssamordnare, preventionssamordnare, fältassistent med uppdrag att arbeta i klaraområdet
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Driva samverkan kring social prevention och framtagande av metod för kartläggning och uppföljning.
Övriga deltagare (frivilliga)	Socialförvaltningen
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Aktivitet	Platssamverkan Klara
Syfte	Strategiskt samverkansforum med aktörer i klaraområdet som är av stor vikt för måluppfyllnaden. Deltagare är chefer eller resursägare inom den egna verksamheten.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	1 gång/ månad
Aktivitetsansvarig	Stadsdelsförvaltningen

Polisens kontakt	Kommunpolis
Polisens deltagare	Kommunpolis, samordnare klarainsatsen
Polisens åtaganden	Deltar vid möten och förmedlar uppdaterad information. Deltar i beslutande aktiviteter relevanta för polisen.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Trygghets- och säkerhetssamordnare, preventionssamordnare
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Sammankallande, administrera mötet, för minnesanteckningar, delta i beslutande aktiviteter
Övriga deltagare (frivilliga)	– Socialförvaltningen: - Ungdomsjour, Uppsökarenheten, MIKA – Trafikkontoret – City i Samverkan – SL – MTR – Kulturhuset – Jernhusen – Fastighetsägare – Hotell Scandic Continental – Länsstyrelsen
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Aktivitet	Fokusområde Klara (FO klara)
Syfte	Operativt samverkansforum för aktörer som arbetar på fältet i klaraområdet. Dela lägesbild, inhämta information om effekter av polisens insatser och få återkoppling på vilka behov av stöd aktörer har från polisen. Skapa nätverk mellan aktörer som arbetar i fält.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Minst 1 gång/månad

Aktivitetsansvarig	Kommunpolis
Polisens kontakt	Kommunpolis
Polisens deltagare	Kommunpolis, samordnare klarainsatsen, underrättelseenheten
Polisens åtaganden	Kallar till möten och förmedlar relevant uppdaterad information. Deltar i beslutande aktiviteter relevanta för polisen.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Trygghets- och säkerhetssamordnare, fältassistent kopplad till klaraområdet
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Delta på möten, dela lägesbild och delta i beslutande aktiviteter
Övriga deltagare (frivilliga)	• Socialförvaltningen: Ungdomsjour, Uppsökarenheten, MIKA • Gruppchef för Stockholms stads mobila team med ordningsvakter • City i Samverkan (trygghetsansvarig, cityvårdar, plockstädare) • Trafikförvaltningen (SL), gruppchef/ansvarig för ordningsvakter • MTR • Åhléns gruppchef för ordningsvakter • Kulturhusets säkerhetschef och gruppchef för ordningsvakter • Jernhusens säkerhetschef och gruppchef för ordningsvakter • Gruppchef för ordningsvakter i Gallerian • Hotell Scandic Continentals säkerhetschef • AVARN – citygruppen, ordningsvakter • SF Bio • Mc Donalds • Fastighetsägare
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader

Aktivitet	Samverkansutsättning Klara
Syfte	Operativt samverkansforum genom gemensam utsättning för myndighetsanknutna aktörer som arbetar på fältet i klaraområdet. Polisen håller i samverkansutsättning utifrån särskild dagordning som fångar upp gemensam målbild, samverkansbehov och lägesbild. Skapar daglig samverkan mellan aktörer som arbetar i fält.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Två gånger i veckan (eller oftare vid behov)
Aktivitetsansvarig	Gruppchef, områdespolisen
Polisens kontakt	Kommunpolis
Polisens deltagare	Poliser inom ramen för FO Klara
Polisens åtaganden	Håller i utsättningsmöten enligt stående inbjudan kommunicerad till deltagare. Kan inte polis närvara ansvarar stadsdelsförvaltningen för ersättare.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare
Stadsdelsförvaltningens deltagare	Fältgruppen
Stadsdelsförvaltningens åtaganden	Tillhandahålla Klara trygghetslokal, delta på möten. Överenskommelse med City i Samverkan kring mötesanteckningar och praktiska förberedelser i lokalen.
Övriga deltagare (frivilliga)	• Socialförvaltningen: Ungdomsjour, Uppsökarenheten, MIKA • Stockholms stads mobila team med ordningsvakter • Gruppchef/ansvarig för ordningsvakter Trafikförvaltningen (SL) • Kulturhusets ordningsvakter • City i Samverkan (platsansvarig) • Ytterligare ordningsvakter
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader